

AZ
Ó-KANIZSAI KÖZSÉGI
POLGÁRI FIŰISKOLA
ÉRTESÍTŐJE

AZ 1895—96. TANÉVRŐL.

KÖZZÉ TESZI:
DÉGAY KÁLMÁN.
IGAZGATÓ.

Ó-KANIZSÁN.
NYOMATOTT BRUCK P. PÁL KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1896.

120

A honfoglalás és a magyar nemzet ezer éves élete.

Irta és iskolánk millénniumi ünnepén fölvasta

Kocsis Samu.

Nemzeteknek, magyaroknak nagy Istene! Önts ihletet és fogékonyságot lelkeinkbe. Add, hogy kegyelmednek bő áldásával szívünk leghűbesebb érzelmének fölbuzogása összefolyjon s eredményében a nemzeteket megtartó erőnek örök forrásává váljék.

Ünnepet ülünk ma; szeretett, édes magyar hazánk ezer éves fönnélésének oly nagy és dicső ünnepét, melyhez hasonlóról az emberiség története nem beszél. Idegen népek közé beékelve, rokonok s igen sokszor barátok nélkül, hatalmas ellenségeknek csaknem szakadatlan zaklatásaitól üldöztetve — hogyan is érhetette el Magyarország életének ezredik esztendejét? E kérdésre feleletet a Magyar Nemzet Története ad. Ez ünnepies órában gyujtsuk meg emlékezetünk szövétnekét s ennek lobogó világánál vessünk egy rövid pillantást a dicsőséggel és szomorúsággal oly teljes multba s engedjük át lelkünket ama felmagasztaló érzelemnek, melyet a szellemi nagyság, a fenséges kelt.

„Derengő

Lelkem előtt lobogós kópják s kardok aczéli
Szedelik a levegőt: villog, dörög a hadi környék.
Látom, elől kaczagányos apák s heves ifju leventék
Száguldó lovakon, mint törnek halni, vagy ölni,
Zászlódat látom Bulcsu s szemem árja megindul.“

Igy énekel a költő a vereckei szorosban be-
özönlő vitéz magyarokról, kik között komoly méltósággal tart rendet a fejedelmi Árpád. Attila szép és hatalmas országát jogos tulajdonának tekintve, kemény tusára kelt az őseinek örökét elfoglalva tartó népekkel. Bölcs vezetés és rettenthetetlen bátorság tevék urává Árpádot a termékeny rónaságnak, hol Zalán parancsolt a bolgároknak s a hegy-völgyes vidéknek, hol Szvatopluk zsarnokoskodott a morvákon. 10 esztendőknél viharos harcok szereztek meg a magyarnak e hont s az alapítás magasztos műve Árpád nevét veszi dicsőítő koszorúval körül, ki Pusztaszerre gyűjtven a nemzet nagyjait, országgá alakította a meghódított földet. S a vér, mely Árpád ereiben buzgott, három századon át adott uralkodókat a magyar nemzetnek. Óh ti dicső, ti nagy magyarok, kik erős karjaitokkal, jövőbe pillantó bölcseségekkel minden irányban megépítetek alapját mai országunknak, — hol van a toll, mely írni, — hol a lelkesedés, mely érdemeitekről eléggé méltán tudna beszélni? Avagy lehet-e Istvánnak, az apostolnak, a szentnek emléke előtt le nem borulni? Ő térítette a pogány magyarságot a kereszténységre; az ő fejről sugárzott szét először a magyar királyi korona fénye és tekintélye. E tekintélyt legmagasabbra Szt. László emelte, kit halála akadályozott meg abban, hogy a keresztyén Európa mindenfelől

összegyült hadait fővezéri hatalommal a szent földre vezesse. Az ország határai kifelé terjednek Kálmán bölcs uralkodása alatt s az így megerősödött állam dicsőséges harczokat viv a görög és német császárok ellen függetlensége érdekében. Megerősödésének, haladásának pecsétje az arany bulla, melyben a jogok és kötelességek időszerű kiosztásával alkotmányunknak, a századok viharait törhetetlenül kiállott alkotmányunknak alapja van letéve. — Szomorú kép következik most. Haladásában iszonyu zökkenés akasztotta meg a nemzetet; szívébe éles tört vert a sajóparti ütközet; a tatárdulás talán életerét metszi el, ha az isteni gondviselés IV. Béla személyében a tátongó sebet be nem kötözi, a vesztett vért hő gondoskodással nem pótolja. Legyen neki érte örök dicsőség, hogy a haldokló országot a végpusztulástól megmentette. Az Árpádok uralkodását egy a világtörténelemben igen fontos események rugóját képező hadi tett fejezi be: a Halsburg-ház hatalmi állásának megteremtése. A három század története telve van ezeréves életünkre kiható, nagy eseményekkel, telve van a dicsőség fényétől sugárzó alakokkal. Óh! nagyok voltak ők, valóban nagyok és egészen magyarok!

A következő kétszáz esztendőben országunk fénye, hatalma, dicsősége a tetőpontra emelkedik s innen rémületes rohamosággal sülyed alá. Nagy Lajos birodalmának partjait három tenger mossa; ő maga fejedelmek választott birója; népe jólétben, tudományban, műveltségben gyarapodik: ekkor mint zivatart rejtő fekete felhő kezd emelkedni keleten a

török hatalom, Egész Európa szeme Magyarország felé néz: a keresztyénséget elgázolással fenyegeti a pogány. Ám nagy idők nagy embereket szülnek s Hunyadi János a nagyoknak is nagyjából való. Lelkének nemzetéért lobogó lángja, kardjának villogó vasa nem engedték, hogy a török urrá legyen e földön. Mint mikor a nap letünése előtt még egy pillantást vett vissza s ragyogó fényével bearanyoz erdőt, mezőt — füvet és virágot: úgy tűnik föl Mátyásnak, az igazságosnak, uralkodása, törököt, németet, csehet leverő hatalma 35 esztendővel a mohácsi csatavesztés előtt. Az izzó fény, mely a Dózsa György fejére tett tüzes koronából árad, sejteti a közelgő zivatar erejét, nagyságát,

„Hős vértől pirosolt gyásztér sóhajta köszöntlek,
Nemzeti nagyletünk nagy temetője Mohács!

Hány fiatal szívet, tele sok szép földi reménnyel
Sujta le kegytelen itt a riadó csatavész!

Mennyi nemes bajnok méltó sok századot élni,
Fénytelen itt szunnyad, kő se mutatja helyét!

Hajh! s azt visszavonás okozá mind s durva irigység,
Egységünk törten törve, hanyatla erőnk.“

Másfélszáz esztendeig kellett tűrnie nemzetünknek a török igát. A darabokra omlott ország keleti részében választott fejedelmek uralkodnak a török védelme alatt; az alföldön török basák parancsolnak; a nyugatot királylyá koronázott Habsburgiak kormányozzák. Az ellentétes hatalmi s vagyoni érdekek a világ fennállása óta mindig hosszantartó s elkese-redett küzdelem okozói voltak; ha ezekhez a reformáció által keletkezett felekezeti érdekeket is hozzá-számítjuk: megérthetjük a folytonos kardcsörgést és ágyudörgést, melylyel e 150 esztendő telve van. Ért-

a nőág öröklési jogába s Magyarországnak az osztrák tartományokkal való kapcsolatába olyan formán, hogy függetlensége ismételten törvénybe irassék, hanem fegyverrel is megvédelmezi a minden oldalról fenyegető ellenségekkel szemben. Ám a hosszú harczok alatt a műveltség terjedése, emelkedése nagy szünetet tartott. A művelt nyugathoz képest a magyar megdöbbenően elmaradt. Hiszen máskülönbén a műveltség eszközei nem hiányoztak, csak hogy a mivel kínálkozott, az nem magyar volt. Irtózva vette észre a nemzet, hogy életének, fönmaradásának alap-föltétele van megtámadva: nyelvéből akarják kiforgatni. Törvényes intézkedéseket követelt. Követelésének hangját azonban tudörögte a francia forradalomnak, a szabad eszmék harczának mennydörgése. A hatalmakat féltékenyen őrző uralkodók együtt nyomják el a francia forradalmat s a szabadságnak onnan szétszórt magvait saját országaikban szorgalmasan irtogatják: alkotmányunkból ismét csak szilánkok maradtak. Óh örök Gondviselés! Fogadd az utódoknak mélyen érzett háláját azon szellemi óriásokért, kik e nemzetet a haladás útjára terelték s kiknek elménkhez nem mért ereje a magyar nemzet előtt 1848. márczius 15-ének kapuit megnyitotta! Független Magyarországbán, felelős kormányzás alatt: szabadság, egyenlőség, testvériség. Egy jobb kor, egy szebb jövő édes reménysége töltötte el a sziveket. Ám a szabadság szellője hidegen borzongotta azokat, kik az önálló Magyarországbán az osztrák hatalom végső veszedelmét látták. Alattomos aknamunkájuk eredményeképen egyszerre

kilencz ellenség támadt reánk; ekkor fölhangzott a dal: „Kossuth Lajos azt üzenté.“ Annak a levélnek, melyre hazánknak most következő története van irva, egyik oldala vakítóan fényes, de gyorsan tűnő, mint a villám; a másik oldala pedig sötét és kinos, mint a beteg ember éjszakája. Az első lapra páratlan vitézség, bámulatba ejtő győzelmek vannak irva; a másik lapon vérben gázoló önkény és durva erőszak. Az első oldal másfél esztendő, a második 18 esztendő eseményeit foglalja magában. Ez idő alatt ismételten bebizonyult, hogy jobb a magyar jó barátoknak, mint ellenségnek. Nemzet és uralkodó ismét kezét fogtak egymással. A békében mindazon tényezők, melyek nagygyá s hatalmassá tehetnek egy országot, gyökeret vertek nálunk s szemmel látható emelkedésünk rövid időn olyan arányokat öltött, hogy ma nemzetünk a művelt világ vendégül látott hatalmasainak büszkén mutogathatja haladásunk tényeit. — Ezer esztendő a nemzetek életében is nagy idő; tanulsága mély, tudata fölemelő. Vitézség szerezte, szeretet tartotta meg, műveltség tette nagygyá hazánkat. E tényezők szent kötelességképen szállnak nemzedékről nemzedékre. Mig él magyar, mig áll Buda, addig e honnak szerelme dobogtassa sziveinket. A második ezer év küszöbén nyissuk meg lelkünket az ihletett költő szavának:

„S midőn setét lesz a világ
És minden tűz kiég,
A honfi szivben fenmarad
Egy égő szikra meg.

Oh honfi őrizd e tüzet,
S ne félj, ha vész borul:
E szikra fényt ad és hevet,
S ég olthatatlanul.“

II.

Felügyeleti hatóságok.

Polgári iskolánkban a nagyméltóságú magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium Gräff Nikáz bácsmegyei kir. tanfelügyelő ur által gyakorolja a főfelügyeletet. Segédtanfelügyelők: dr. Pacséri Károly és Kurucz Gyula.

A tanfelügyelőség székhelye Zombor.

A közvetlen felügyeletet a polg. községi iskolaszék gyakorolja, melynek

elnöksége:

elnöke: *ifj. Tóth József*, birtokos;
alelnöke: *Herz Ede*, magánzó;
gondnoka: *Popovits György*, hitelszövetk. pénztáros;
jegyzője: *Dégay Kálmán*, polg. isk. igazgató;

hivataltól tagjai:

Márton Mátyás, róm. kath. lelkész;
Kovacevits Pál, görög keleti lelkész;
dr. Rosenberg Ede, rabbi.

választott tagjai:

Apró János, gazdálkodó;
Bata Miklós, gazdálkodó;
Boznár György, gazdálkodó;
Csuka Sándor, mérnök;
Dr. Király Sándor, ügyvéd;
Laczkó János, tanító;
ifj. Mihály Sándor, közs. I. jegyző;
Nagy János, gazdálkodó;
Dr. Roxer Gyula, községi I. orvos;
Stábel József, magánzó;
Tukats Miklós, birtokos;
Szilágyi György, magánzó.

III.

Tanító-testület.

Polgári iskolánk az elmúlt iskolai évben harmadik munkaévét töltötte be. A harmadik osztály megnyitásával két új állás rendszeresített. A testület munkaköre következőleg alakult:

Dégay Kálmán, igazgató, tanította a számtant az I.—III. osztályban, a mértant a II. és III. osztályban és a természetrajzot a III. osztályban heti 15 órán. — A szám- és mértani taneszközök őre, iskolaszéki jegyző. Tanít iskolánknál három év óta. Képesítettsége: mennyiségtan,- természettudományi és tornatanári.

Katona Sándor, a II. osztály főnöke, tanította a német nyelvet az I.—III. a természetrajzot az I. és II. a földrajzot és történelmet a III. osztályban heti 17 órán. — A földrajz- s természetrajzi taneszközöknek és a régiségeknek őre. Tanít iskolánknál két év óta. Képesítettsége van a nyelvtudományi körből és tornából.

Kocsis Samu, a III. osztály főnöke, tanította a magyar nyelvet a II. és III. a földrajzot az I. és II. a mértant az I. osztályban s a tornát az I.—III. osztályban heti 17 órán. — A tanári és ifjusági könyvtár őre. Tanít iskolánknál három év óta. Képesítettsége: nyelv-, történettudományi s tornatanári.

More Sándor, az I. osztály főnöke, tanította a latin nyelvet az I.—III. s a magyar nyelvet az I. osztályban, heti 17 órán. — Értekezleti jegyző. Tanít iskolánknál egy év óta. Képesítettsége: középiskolai tanári a magyar és latin nyelvből.

Ugray György, tanította az I.—III. osztályban a mértani- s szabadkézi rajzot és éneket heti 18 órán. A rajzszerkesztés őre. Tanít iskolánknál egy év óta. Képesítettsége: rajz- és zenetanári.

A hitoktatást az illetékes felekezetek lelkészei végezték.

Szabados Pál, róm. kath. segédlelkész, a róm. kath. tanulókat részesítette hitoktatásban.

Koracsevits Pál, gör. kel. lelkész, a gör. kel. növendékeket oktatta a hittanban.

Dr. Rosenberg Ede, rabbi, az izr. tanulók hitoktatását végezte.

Iskolaszolga: Schóbel György.

IV.

Végzett tananyag és órarend.

A) *Tananyag.*

I. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: *More Sándor.*

1. **Róm. kath. hittan.** Heti 1 órán külön, egy órán a II. és III. osztályllyal. Évi órák összege 60. Tananyag: Az egri kis katekizmus alapján a hitről, a parancsokról, a szentségekről és az imádságról.

Biblia: Az ó- és új szövetség történetei. Tanította: Szabados Pál, róm. kath. segédlelkész,

2. **Gör. kel. hittan.** Heti 2 órán. Évi órák összege 60. Tananyag: A hét első szentség és biblia olvasás az új bibliából. Tanította: Kovacsevits Pál, gör. kel. lelkész.

3. **Izraelita hittan.** Heti 2 órán. Évi órák összege 59. Tananyag: Mózes IV. könyvének szemelvényes fordítása és értelmezése. Az év ünnepeinek története, ideje, jelentősége és istentiszteleti ritusa.—

Bibliai történet: A világ teremtésétől, Mózes haláláig.
Tanította: Dr. Rosenberg Ede, rabbi.

4. **Magyar nyelv.** Heti órák száma 5. Évi órák összege 157. Tananyag: Kellően hangsúlyozott olvasás, az olvasottak értelmes elmondása. A mondat és annak főrészei; a főrészek szóbeli jelentése. A mondatok nemei. A bővitmények és szóbeli jelentéseik. A szók felosztása, ragozása, alkotása. A szók hangzásukat tekintve; a hangzók felosztása, vonzata, módosulásai. Az összetett és összevont mondat. Hét — tartalmilag tárgyalt költemény könyv nélkül. 24 iskolai írásbeli dolgozat: nyetvtani- és könnyebb természetű fogalmazási gyakorlatok. Tanította: More Sándor.

5. **Német nyelvtan.** Heti óraszám 2. Évi órák összeg 66. Tananyag: Olvasás és annak gyakorlása. Szavak betanulása. 20 fordítás németről magyarra és 84 gyakorlat. Tanította: Katona Sándor.

6. **Számтан.** Heti órák száma 3. Évi órák összege 99. Tananyag: A tízes számrendszer. Római számírás. A négy alapszám egész számokkal, tizedes közönséges törtekkel. A pénz és métermértékek ismertetése. Időszámítás. Tanította: Dégay Kálmán.

7. **Mértan.** Heti órák száma 2. Évi órák összege 70. Tananyag: Planimetriai elemek u. m. pontok, vonalak és szögek fekvései és mérési viszonyai. A leggyakoribb idomok tulajdonságai és alakítása. Háromszögek, négy- és sokszögek. Az idomok egybevágósága és hasonlósága. Szimmetria. A kör, annak tulajdonsága és részei. Körök kölcsönös

fekvése. Egyenes vonalú idomoknak és a körnek területszámítása. Tanította: Kocsis Samu.

8. **Természetrész.** Heti óraszám 3. Évi órák összege 92. Tananyag: Az őszi és nyári hónapokban növénytanból: a konyhakerti, ipari, gazdasági, takarmány-növények. Továbbá tavasznyári, vízi és mocsári növények. A téli hónapokban ásványtanból a sóféle, kőféle, fém- és égethető ásványoknak leírása különös tekintettel ipari alkalmaztatásukra. Tanította: Katona Sándor.

9. **Földrajz.** Heti órák száma 2. Évi órák összege 69. Tananyag: A földrajzi alapfogalmak és általános tudnivalók ismétlése után a magyar királyság területének részletes ismertetése kisebb földrajzi egységek alapján. Fekvése, földalakulatai, vizei, éghajlata és ennek tényezői, terményei; a lakosok foglalkozása, nyelve, vallása, elhelyezkedése, kormányzása a szükséges statisztikai adatokkal együtt. Az osztrák császárság hasonló módú tárgyalása nagyobb földrajzi egységek alapján. Tanította: Kocsis Samu.

10. **Szabadkézi rajz.** Heti órák száma 3. Évi órák összege 97. Tananyag: Előkészítés a rajzolásra. Az egyenes, a hullám és más görbe vonalak. Mértani síkidomok és ezekből kombinált egyszerű építmények táblai előrajzolás után. Tanította: Ugray György.

11. **Mértani rajz.** Heti órák száma 2. Évi órák összege 64. Tananyag: A szerkesztő síkmértan elemei, az egyenes, annak osztása; merőlegesek és párhuzamosak. Szögek szerkesztése és osztása. Idomok szerkesztése, azok összeillősége és hasonlósága.

A kör s annak részei. Excentrikus körök. Egyenlő oldalu, egyenlő szögű és szabályos sokszögek rajzolása. Tanította: Ugray György.

12. **Szépírás.** Heti óraszám 1. Évi órák összege 32. Tananyag: A magyar és német betűk írása, előírás szerint. Tanította: Ugray György.

13. **Ének.** Heti óraszám 1. Évi órák összege 36. Tananyag: Hangjegyszeret, vonalrendszer, hangkulcs, a vonalak és közök nevei. A hangjegyek formája és értéke. Szünjelek. Különféle énekgyakorlatok két hangra. Tanította: Ugray György.

14. **Testgyakorlat.** Heti órák száma 2. Évi órák összege 53, a melyeken mind a három osztály részt vett. E miatt menet- és rendgyakorlatok csak kevéssé voltak gyakorolhatók. A hiányos fölszerelés pedig a szertornázásnál szolgált alapos akadályul. A szükséges testmozgást s a fegyelem gyakorlását leginkább szabadgyakorlatok és játékok eszközölték, melyeknek szabatoságára és sokoldalúságára kiváló gond volt fordítva. Tanította: Kocsis Samu.

15* **Latin nyelv.** Heti órák száma 4. Évi órák összege 122. Tananyag: A betűk és az olvasás szabályai. A szók fajai. Névragozás. Nemi szabályok. Fokozás. Névmások. Számnevek. Igék. A cselekvő igeragozás. A nyelvtani szabályok gyakorlására szolgáltak az olvasókönyv mondatai és a következő olvasmányok:

a) Latinból magyarra: Magyarország. Az aszszony és szolgáló leányai. A vén oroszlán. A füle-

mile és a tengelicze. A rákok. A hazug fiu. Az öreg ember és a halál.

b) Magyarból latinra: Italia. Az utasok és a számár. A nyulak és a békák. A páva és a daru. Az özvegy és szolgálói. 9 iskolai írásbeli dolgozat. Tanította: More Sándor.

II. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: *Katona Sándor.*

1. **Róm. kath. hittan.** Heti 1 órán külön, 1 órában az I.-III. osztálylyal. Évi órák összege 62. Tananyag: Hittani és bibliai tananyag mint az I. osztályban. — A róm. kath. Egyház szertartásaiból: A szent helyek, a szent cselekvények. Tanította: Szabados Pál, róm. kath. segédlelkész.

2. **Gör. kel. hittan.** Ugy mint az I. osztályban.

3. **Izr. hittan.** Ugy mint az I. osztályban.

4. **Magyar nyelv.** Heti órák száma 5. Évi órák összege 174. Tananyag: Értelmes olvasás, az olvasottak szabatos elmondása. Az I. osztály anyagának ismétlése után a határozókról és képzőkről tanultak kiegészítése és részletezése. Az összetett mondat; ennek fajtái. Az összetett mondatban foglalt mondatoknak egymáshoz való viszonya. A különböző mellékmondatok és fokozataik. A mondatcsoport, körmondat. A hangsúly-, szórend-, a rokonértelmű szók ismertetése — és az írásjelek használatának összefoglalásával a mondattani alapon tárgyalt nyelvtannak

befejezése. Hét — tartalmilag tárgyalt költemény könyv nélkül. 25 iskolai írásbeli dolgozat: felerészben nyelvtani-, felerészben a megismert olvasmányokat tárgyzó fogalmazási gyakorlatok. Tanította: Kocsis Samu.

5. **Német nyelvtan.** Heti óraszám 2. Évi órák összege 66. Tananyag: Az olvasás további gyakorlása mellett szavak betanulása. 12 fordítás németről magyarra, 148 gyakorlat és 12 írásbeli dolgozat. Tanította: Katona Sándor.

6. **Számtnan.** Heti órák száma 3. Évi órák összege 92. Tananyag: Számvetési előnyök. Hazai és külföldi mértékek átszámítása. Számolási rövidítések és korlátolt pontosságú műveletek. Arányosság, kettős-tétel; olaszgyakorlat. Arányok, aránylatok és alkalmazásuk. Százalékszámítás és alkalmazásai. Tanította: Dégay Kálmán.

7. **Mértan.** Heti órák száma 2. Évi órák összege 65. Tananyag: A pont, vonal és sík a térben; lapok nemei. A sík keletkezése és meghatározása. Az egyenesek és síkok abszolút és relatív fekvése. A leggyakoribb testek tulajdonságai és hálójaja, u. m. hasábok, hengerek, gulák, kupok, szabályos testek, gömb. Ezekkel kapcsolatban az ellipszis és csavarvonal. A testek szimmetriája, egybevágósága, hasonlósága, egyenlősége. A megismert testek köbtartalom- és felületszámítása. Tanította: Dégay Kálmán.

8. **Természetráajz.** Heti óraszám 3. Évi órák összege 97. Tananyag: Az embertan a legnagyobb általánosságban. Az állattanból: az emlősök, madarak, hüllők, kétélűek, halak, puhatestűek, izeltlábuak,

férgek, túskebőrűek, tömlősök és véglények képviselői. A körök, osztályok, rendek és családok jellemzése. Tanította: Katona Sándor.

9. **Földrajz.** Heti óraszám 2. Évi órák összege 67. Tananyag: Európa és Ázsia ismertetése politikai egységek alapján. Partfejlődés, hegy és vízrajzi, éghajlati viszonyok, termények, lakosság s ezeknek egymásra való hatása. A lakosok faji-, nyelvi- és vallási sajátosságai, elhelyezkedése, műveltsége. A szükséges statisztikai adatok összehasonlító módon. Térképrajzolás. Tanította: Kocsis Samu.

10. **Szabadkézi rajz.** Heti 2. órában. Évi órák összege 74. Tananyag: Táblai előrajzolás után egyenes- és görbe vonalú stílszerű síkéitmények, a kézügyesség és szemmérték fokozatos fejlesztése céljából. Árnyékolás és színezés. A színelméletből a legszükségesebb tudnivalók. Tanította: Ugray György.

11. **Mértani rajz.** Heti 3. órában. Évi órák összege 98. Tananyag: A vetítés fogalma. Különböző helyzetű pontok ábrázolása. Különböző állású és párhuzamos egyenesek, valamint különböző fekvéssel bíró idomok ábrázolása. Síkok ábrázolása. Az egyenes valódi nagyságának meghatározása. Szabályos idomok. Vetítésíkok pontjai és egyenesek metszése, Komplikált feladatok egyenesekkel és síkokkal. Tanította: Ugray György.

12. **Szépíráás.** Heti óraszám 1. Évi órák összege 30. Tananyag: mint az I. osztályban. Tanította: Ugray György.

13. **Ének.** Ugy mint az I. osztályban, továbbá 3 és 4 szólamú énekek.

14. **Tesgyakorlás.** Ugy mint az I. osztályban.

15* **Latin nyelv.** Heti órák száma 4. Évi órák összege 116. Tananyag: Az alaktan tüzetes átismétlése. A szenvedő és álszenvedő igék s ragozásuk. Az igék perfectuma és supinuma. A rendhagyó, hiányos és 3-ik személyű igék. Praepositivok. A kettős nominativus és accusativus. Az acc. cum inf. szerkezet. Olvasmányok:

a) Latinból magyarra: Róma városának alapítása. Romulus. Tullus Hostilius.

b) Magyarból latinra: Numa Pompilius s több rövidebb olvasmány. 16 írásbeli dolgozat. Tanította: More Sándor.

III. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: *Kocsis Samu.*

1. **Róm. kath. hittan.** Heti 1 órán külön, egy órán az I. és II. osztálylyal. Évi órák összege 62. Tananyag: Szent helyek, szent cselekmények. szentelt idő. Tanította: Szabados Pál, segédlelkész.

2. **Izr. hittan.** Heti 2. órán. Évi órák összege 60. Mózes IV. könyvének szemelvényes fordítása és értelmezése. A tiz ige és tizenhárom hittétel értelmezése.

Zsidók története: a babyloni számkivetéstől a talmud befejezése koráig. Tanította: Dr. Rosenberg Ede rabbi.

3. **Magyar nyelv.** Heti órák száma 4. Évi órák összege 135. (Tankönyvek: Deme Károly „Magyar nyelvtan“ és Dr. Gööz—Tóth „Magyar olvasókönyv“ III. rész.) Tananyag. Rendszeres nyelvtan: hangtan, szótan, mondattan. A hangsúlyos versről; rhytmus, ütem, rim. 28 iskolai írásbeli dolgozat a tárgyalt különböző természetű olvasmányok és a feldolgozott tananyag alapján; 6 elbeszélő költemény könyv nélkül. Tanította: Kocsis Samu.

4. **Német nyelvtan.** Heti óraszám 3. Évi órák összege 90. Tananyag: A beszédrészek: a névelő és használata, a főnevek, a főnevek ejtegetése a szóösszetétel, a melléknév, a melléknév ejtegetése és fokozása, a számnév, a névmások nemei és ejtegetések, a segédigék ragozása, az igeragozás a jelentő módban, a viszonszók. Egyszerű és összetett mondatok, fő- és bővített mondat, fő- és mellékmondat. 67 gyakorlat, 10 iskolai írásbeli dolgozat. Tanította: Katona Sándor.

5. **Számtnan.** Heti 2 órán. Évi órák összege 92. Tananyag: A múlt évi tananyag ismétlése után az összetett hármasszabályra tartozó feladatoknak megoldása következtetés és aránylatok útján. Kamatszámítás és annak képletei. Részvénytársaságok; értékpapírok. Középhatáríró és középkamatláb számítása. Bizonyos idő múlva fizetendő tőke jelen értéke. A váltó és váltódiscontálás. Arányos osztás; egyszerű és összetett társaságsszabály. Vegyítésre vonatkozó feladatok. Arany- és ezüstötvények. Tanította: Dégay Kálmán.

6. **Mértan.** Heti óraszám 2. Évi órák összege

65. Tananyag: Tájékozás. A kör, mint mértani hely. Távolságok mérése, rajzolása, összeadása, kivonása, sokszorozása és osztása. Szögek másolása, összeadása, kivonása, sokszorozása és osztása. Párhuzamosak szerkesztése. A rhombus és az egyenlőoldalú háromszög tulajdonságain alapuló szerkesztések. Különböző háromszögek szerkesztése. Három hely térképe; négy és több hely térképe. Idomok másolása.

A kör érintője és hurja. Körök relativ fekvése. Szabályos sokszögek szerkesztése s tulajdonságai. Kupszelet vonalak. Tanította: Dégay Kálmán.

7. Természetrájk. Heti óraszám 3. Évi órák összege 94. Tananyag: Az első osztályban szerzett természetrajzi ismeretek ismétlése után a lombos fák és bokrok. Túlevelű fák. A külföld nevezetesebb növényei. Virágtalan növények. A növények külső, belső alkotása és élete. A Föld terményeinek kapcsolatossága. Növényrendszerek.

Az ásványok tulajdonságairól általában. Természettani és vegytani tulajdonságok. A kőzettanból a nevezetesebb tömeges összetett kőzetek, palás- és törmelék-kőzetek. A Földtan főbb vonásokban. Tanította: Dégay Kálmán.

8. Földrajz. Heti óraszám 2. Évi órák összege 62. Tananyag: Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza, a fölfedezések rövid története. Tanította: Kátona Sándor.

9. Történelem. Heti óraszám 2. Évi órák összege 63. Tananyag: A magyarok rövid története. Magyarország politikai földrajzával s a különböző

korszakokban való állapotok megismertetésével. Tanította: Katona Sándor.

10. **Szabadkézi rajz.** Heti óraszám 2. Évi órák összege 54. Tananyag: Görög, perzsa és renaissance stylizált virágok és síkdiszitmények előrajzolás után, stilszerű színezéssel. Gipsz utáni rajzolás. Tanította: Ugray György.

11. **Mértani rajz.** (Ábrázoló mértan.) Heti óraszám. 2. Évi órák összege 47. Tananyag: A II. osztály tananyagának ismétlése; testek ábrázolása; különféle műveletek egyenesekkel síkokkal és testekkel. Árnyékszerkesztés: Pont- és egyenes árnyéka. Síkok és testek saját és vetett árnyéka. A rajzlapok színezettek; a saját és vetett árnyék tussal feltüntetve. Tanította: Ugray György.

12. **Szépírás.** Heti órák száma 1. Évi órák összege 24. Tananyag: Magyar és német folyóírás gyakorlása. A kerek írás kis és nagybetűi; kerek folyóírás. Különböző nyomtatott és díszbetűk színesen kidolgozva. Tanította: Ugray György.

13. **Ének.** Heti óraszám 1. Évi órák összege 34. Tananyag: mit a II. osztályban. Tanította: Ugray György.

14. **Testgyakorlat.** Mint az I. osztályban.

15* **Latin nyelv.** Heti órák száma 4. Évi órák összege 128. Tananyag: Az alaktan tüzetes átismétlése. A mondatrészek egyezése. A nominativus, accusativus, dativus, genitivus és ablativus használata. Az acc. cum inf, nom. cum inf. és abl. abs. szerkezet. A gerundium, supinum. Olvasmányok:

a) Latinból magyarra: Phaedrusból 7 mese (könyv nélkül is.) Liviusból: A római körtársaság története 1—15 és 25—29. Ovidiusból: Daedalus és Icarus.

b) Magyarból latinra: egyes mondatok és több önálló olvasmány, 16 írásbeli dolgozat. Tárgyuk: a végzett anyag begyakorlására az olvasmányok alapján szerkesztett mondatok s kisebb önálló részek fordítása. Tanította: More Sándor.

^{*}) Mindhárom osztályban a latin nyelv mint viszonylagosan kötelezett tárgy tanított.

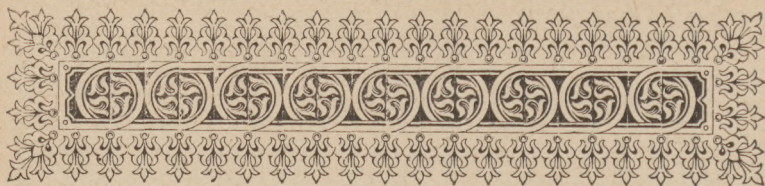
B) Órarend az 1895.

D É L E L Ö T T I				
Tanóra	Oszt.	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8—9	I.	Latin	Mértan	Számтан
	II.	Számтан	Latin	Mért. rajz
	III.	Magyar	Számтан	Latin
9—10	I.	Magyar	Magyar	Szabk. rajz
	II.	Mértan	Német	Számтан
	III.	Földrajz	Mértan	Magyar
10—11	I.	Számтан	Földrajz	Szabk. rajz
	II.	Magyar	Term. rajz	Magyar
	III.	Német	Mért. rajz	Term. rajz
11—12	I.	Vallás	Vallás	Latin
	II.	Latin		
	III.	Történet	Írás	Vallás
D É L U T Á N I				
2—3	I.	Szabk. rajz	Term. rajz	
	II.	Term. rajz	Földrajz	
	III.	Term. rajz		
3—4	I.	Német	Mért. rajz	
	II.	Mért. rajz	Magyar	
	III.		Német	
4—5	I.			
	II.		Torna	
	III.			

96. iskolai évben.

I. II. és III. osztály.

Ó R Á K			
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
Latin	Mértan	Számтан	Isteni tisztelet.
Magyar	Latin	Mért. rajz	
Német	Mértan	Latin	
Magyar	Term. rajz	Magyar	
Term. rajz	Magyar	Számтан	
Magyar	Számтан	Mért. rajz	
Magyar	Földrajz	Latin	
Szabk. rajz	Mértan	Írás	
Történet	Szabk. rajz	Term. rajz	
Term. rajz	Német	Vallás	
Szabk. rajz	Földrajz		
Latin	Szabk. rajz		
Ó R Á K			
Mért. rajz	Ének		
Latin			
Földrajz			
	Írás		
	Német		
Latin	Magyar		
	Torna		

V.

A használt és használandó tankönyvek jegyzéke.

Polgári iskolánkban az elmúlt 1895/96. isk. évben a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által approbált következő tankönyveket használtuk:

I. OSZTÁLY.

Deme Károly. Magyar nyelvtan mondattani alapon az I. II. oszt. számára. 51,646/1891. sz. a. engedélyezve. Ára 60 kr.

Gööz József dr. Tóth József. Magyar olvasókönyv a polg. fiiskolák számára. 2. kiadás. I. köt. 51,904/1892. sz. a. engedélyezve, Ára kötve 80 kr.

Szirmai József. Német nyelvképző iskola, gyakorlati példákban. 2. kiadás. I. rész. 18,144/1890. sz. a. ált. engedélyezve. Ára kötve 20 kr.

Schultz F., Dávid. Latin nyelvtan. 6059/1891. sz. a. engedélyezve. Ára 1 frt 20 kr.

Dávid István. Latin olvasó- és gyakorlókönyv. 17,358/1888. sz. a. engedélyezve. Ára 1 frt. 20 kr.

Dávid. Kis latin szótár. Ára 60 kr.

Szuppán Vilmos. Számtan a középiskolák és polgári fiiskolák számára 3. kiadás. I. füzet. 56,111/1890. sz. a. engedélyezve. Ára 60 kr.

Szuppán Vilmos. Szemléltető geometria reáliskolák és polgári fiiskolák I. és II. osztálya számára. 3. kiadás. 56,111/1890. sz. a. engedélyezve. Ára 70 kr.

Báthori Nándor. Növénytan a polgári fiiskolák, polgári leányiskolák és az elsőrendű felsőbb leányiskolák számára. 10,496 1893, sz. a. engedélyezve. Ára 1 frt 25 kr.

Dr. Roth S. Ásvány-közet és földtan. Ára 80 kr.

Baló József. Az Osztrák-Magyar monarchia földrajza a polgáriskolák I. oszt. számára. 17,358/1888. sz. a. engedélyezve. Ára 1 frt.

II. OSZTÁLY.

Deme Károly. Magyar nyelvtan, mint az I. osztályban.

Gööz József dr.; Tóth József. Magyar olvasókönyv a polgári fiiskolák számára. II. kötet. Ára 70 kr.

Szirmai József. Német nyelvképző iskola, mint az I. osztályban.

Schultz F. Dávid. Latin nyelvtan, mint az I. osztályban.

Dávid István. Latin olvasó- és gyakorlókönyv, mint az I. osztályban.

Dávid. Kis latin szótár. Ára 60 kr.

Szuppán Vilmos Számtan a középiskolák és polgári fiiskolák II. osztálya számára. II. füzet. 56.111/1890. sz. a. engedélyezve. Ára 60 kr.

Szuppán Vilmos. Szemléltető geometria, mint az I. osztályban.

Báthory Nándor. Az állatok természetrajza fiu- és leánypolgári, valamint felső leányiskolai használatra. 2. kiadás. 10,496/1898. sz. a. engedélyezve. Ára 1 frt 25 kr.

Simonyi Jenő dr. Földrajz a polgári fiiskola II. osztálya számára. 4550/1891. sz. a. engedélyezve. Ára 1 frt.

III. OSZTÁLY.

Deme Károly. Rendszeres magyar nyelvtan.

Göőz J. dr. és Tóth J. Magyar olvasókönyv III. rész.

Ballagi Károly. Német nyelvtan.

Schultz F. Dávid. Latin nyelvtan, mint az I. és II. osztályban.

Dávid István. Latin olvasó- és gyakorlókönyv, mint az I. és II. osztályban.

Dávid István. Latin olvasókönyv Livius, Ovidius és Phaedrus műveiből.

Szuppán Vilmos. Számtan polgári fiiskolák részére III. rész.

Dr. Wohlrab Fl. Szemléltető geometria II. rész
Báthory Nándor, Növénytan mint az I. osztályban.

Dr. Roth S. Ásvány-kőzet és földtan, mint az
I. osztályban.

Dr. Simonyi J. Földrajz III. rész.

Intézetünk működésének IV. évében az I—III.
osztályban eddig használt tankönyvek megmaradnak
a jövő 1896/97-ik isk. évben is.

A megnyiló IV. osztályban pedig a következő
approbált tankönyvek fognak használatba vétetni:

Deme Károly. Irálytan és az időmértékes verselés
Lehr. Arany Toldija.

Ballagi Károly. Német nyelvtan.

Dr. Schmidt Ágost. Algebra a polgári iskolák
IV. oszt. számára.

D. Wolhrab Fl. Szemléltető geometria polgári
fiiskolák számára II.

Ekkert—Erdődy. Természettan polgári fiu- és
felsőbb leányiskolák számára.

Lád — Márki. Földrajz a polgári fiiskolák IV.
osztálya számára.

Dr. Ribáry Ferencz. Világtörténelem polgári
fiiskolák számára.

VI.

Érdemjegyek és egyéb rövidítések magyarázata.

A) Érdemjegyek magyarázata:

a) *Erkölcsei magaviseletben:*

1	annyi	mint	dicséretes,
2	”	”	jó,
3	”	”	tűrhető,
4	”	”	szabálytalan,
5	”	”	rossz.

b) *Szorgalomban:*

1	annyi	mint	kitartó,
2	”	”	kellő,
3	”	”	változó,
4	”	”	hanyatló,
5	”	”	csekély.

c) *Tanulásbeli előmenetelben:*

1	annyi	mint	kitünő,
2	”	”	jeles,
3	”	”	jó,
4	”	”	elégséges,
5	”	”	elégtelen.

d) Dolgozatok külalakjában:

1	annyi	mint	csinos,
2	"	"	tiszta,
3	"	"	rendes,
4	"	"	türhető,
5	"	"	rendetlen,

B) Egyéb rövidítések és jelek magyarázata:

r. k.	annyi	mint	római	katholikus;
g. k.	"	"	görög	keleti;
izr.	"	"	izraelita	vallásu;
fm.	"	"	felmentetett;	
O. i. u.	"	"	osztály	ismétlésre utasítottik;
J. v. b.	"	"	javitó	vizsgálatra bocsáttatik;
L. j. v. b.	"	"	latinból	javitó vizsgálatra
bocsáttatik;
J. r.	"	"	jutalomban	részesült.

Sorszám	A tanuló neve	Vallása	Születési hely	A tanuló				
				Magaviseletben	Szorgalomban	Hitanban	Magyar nyelvben	Német nyelvben
	Ádám Ferencz	izr.	H.-M.-Vásárhely	2	5	4	5	4
	Bakota Péter	r. k.	Ó-Kanizsa	2	3	2	4	3
	Basch Lajos	izr.	Szarvas	3	4	3	4	3
	Bellér Lajos	r. k.	Ó-Kanizsa	3	5	5	5	4
5	Bindis János	"	"	3	5	4	4	4
	Bittenbinder János	"	Perjámos	2	5	4	5	2
	Csuka Sándor	"	Ó-Kanizsa	1	2	2	2	2
	Czérnai József	"	Szabadka	k	i	m	a	r
	Deutsch Károly	izr.	Ó-Kanizsa	2	5	4	3	4
10	Feisthommel Ferencz	r. k.	N.-Teremia	1	2	2	3	1
	Feisthommel Károly	"	"	1	2	2	3	1
	Fillinger Mór	izr.	Szabadka	2	3	2	3	1
	Götz János	r. k.	N.-Teremia	k	i	m	a	r
	Gregus Ferencz	"	Ó-Kanizsa	3	5	5	5	5
15	Herz Imre	izr.	"	3	4	4	4	3
	Hunyár József	r. k.	N.-Teremia	2	5	5	5	4
	Ifkovits Kálmán	"	Ó-Kanizsa	2	3	2	4	3
	Ifkovits Sándor	"	"	2	4	5	4	3
	Jellinek Sándor	izr.	Mokrin	3	4	3	4	3
20	Kanyó Gábor	r. k.	Török-Kanizsa	2	5	5	5	5
	Király József	"	Ó-Kanizsa	k	i	m	a	r
	Knab Tamás	"	N.-Teremia	2	2	4	4	3
	Kovács Mátyás	"	B.-Martonos	2	5	5	5	5
	Krohn Károly	"	N.-Teremia	2	5	4	4	2
25	Ladányi Mihály	"	Ó-Kanizsa	3	4	4	4	4
	Lang Lőrincz	"	N.-Teremia	2	3	4	4	2
	Maltet Ferencz	"	Steierlak	3	3	4	4	1
	Mátyus Sándor	"	Ó-Kanizsa	3	3	4	4	3
	Mility Mihály	g. k.	"	k	i	m	a	r
30	Menning Miklós	r. k.	N.-Teremia	1	1	3	2	1
	Molnár Sándor	"	Ó-Kanizsa	2	5	4	5	4
	Müller Emil	"	N.-Teremia	2	5	4	5	3

Z-

tály.

előmenetele

Számokban	Mértanban	Term. rajzban	Földrajzban	Szabadk. rajzban	Mértani rajzban	Szépirásban	Énekben	Tesztgyakorlatban	Latin nyelvben	Írásbeli dolg. kitalálójában	Mulasztott óráinak számából		Megjegyzés
											igazolt	nem igazolt	
5	4	4	4	4	4	4	4	3	5	4	44	—	J. v. b.
1	2	2	4	3	3	3	4	3	—	2	4	—	
4	4	3	4	4	4	4	4	—	—	4	61	—	
4	4	4	5	1	2	2	1	2	—	3	18	—	J. v. b.
4	4	5	5	4	5	3	3	2	—	4	—	—	J. v. b.
4	4	5	5	3	4	3	3	3	—	4	10	1	J. v. b.
3	3	3	3	1	1	2	1	2	3	1	77	—	
a	d	t		f	e	b	r	29	én				
3	2	4	3	4	5	4	3	2	5	3	35	—	J. v. b.
2	2	1	3	1	1	1	1	1	—	1	5	—	
3	2	1	3	1	2	2	3	3	—	1	5	—	
3	4	1	4	4	4	2	2	3	3	3	35	—	
a	d	t		j	a	n		16	án				
5	5	5	5	4	5	4	4	3	—	5	—	—	O. i. u.
4	4	2	5	3	3	3	1	3	5	3	61	—	J. v. b.
5	5	5	5	5	5	4	4	3	—	5	8	—	O. i. u.
4	3	2	2	1	2	2	2	1	—	1	—	—	
3	4	2	3	3	3	3	3	3	5	2	3	—	L. j. v. b.
4	4	4	4	4	4	3	3	3	—	2	35	—	
5	5	4	5	4	4	4	4	4	—	4	—	—	O. i. u.
a	d	t		j	a	n		6	án				
4	4	4	4	4	1	1	1	3	—	1	—	3	
5	5	5	5	4	4	4	4	4	—	4	52	—	O. i. u.
4	5	4	5	4	5	4	4	2	3	—	4	—	J. v. b.
2	3	4	4	4	4	4	4	4	—	5	9	—	
3	4	4	4	1	1	2	2	3	—	2	—	—	
4	3	2	4	1	2	2	2	1	—	2	—	3	
4	4	3	4	3	3	3	2	2	—	2	—	—	
a	d	t		á	p	r		30	án				
2	1	2	1	1	2	2	1	1	—	1	—	—	J. r.
4	5	4	5	4	4	4	2	2	—	4	—	—	J. v. b.
4	5	4	5	4	4	3	2	4	—	2	5	—	J. v. b.

Sorszám	A tanuló neve	Vallása	Születési hely	A tanuló				
				Magaviseletben	Szorgalmában	Hittantán	Magyar nyelvben	Német nyelvben
35	Nusz Róbert	r. k.	Steierlak	3	4	4	4	1
	Olajos Mihály	„	Zenta	k	i	m	a	r
	Pálinkás Mátyás	„	Ó-Kanizsa	3	3	4	4	4
	Popovits Dusán	g. k.	„	3	1	1	2	1
	Richtmann Sándor	izr.	Ruma	3	4	3	4	2
40	Rusz Miklós	r. k.	Gyertyámos	k	i	m	a	r
	Sándor István	„	Ó-Kanizsa	2	3	4	4	4
	Sándorov Iván	g. k.	„	3	5	2	5	5
	Selmeczi István	r. k.	Zenta	2	5	5	5	4
	Singer Zsigmond	izr.	Zsolna	k	i	m	a	r
45	Sóti Lukács	r. k.	Ó-Kanizsa	2	5	5	5	5
	Schleifer Sándor	izr.	„	2	4	4	4	2
	Schlesinger Mátyás	„	Török-Kanizsa	2	5	4	4	4
	Schulder József	r. k.	N.-Teremia	3	5	4	5	4
	Szénási József	„	Ó-Kanizsa	k	i	m	a	r
50	Törtelyi István	„	„	2	2	1	3	1
	Vörös István	„	B.-Martonos	2	4	4	4	4
	Walandt Ferencz	„	„	k	i	m	a	r
	Weiner Hermann	izr.	Ujvidék	3	4	4	4	2
	Zsámboki István	r. k.	Ó-Kanizsa	2	5	5	5	4

előmenetele

Számokban	Mértanban	Term. rajzban	Földrajzban	Szabadk. rajzban	Mértani rajzban	Szépirásban	Énekben	Tesztgyakorlatban	Latin nyelvben	Írásbeli dőlőg. külalakjában	Mulasztott óráinak számából		Megjegyzés
											igazolt	nem igazolt	
4	4	4	4	2	2	3	2	3	—	1	21	—	
a	d	t		m	á	j	3	3	án				
4	4	4	4	2	2	2	3	fm	—	2	—	1	
2	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	24	—	J. r.
4	4	4	4	4	4	3	2	1	—	1	66	—	
a	d	t	s	z	e	p	t	28	án				
3	4	3	4	3	4	3	2	3	—	3	—	—	
5	5	5	5	5	5	4	4	4	—	5	2	4	O. i. u.
4	5	4	5	5	5	3	1	—	—	4	25	—	O. i. u.
a	5	5	5	j	3	u	n	4	1	én	5	—	O. i. u.
4	4	4	4	4	4	4	3	3	2	—	3	60	—
4	4	5	5	4	5	4	4	2	—	4	30	—	J. v. b.
4	4	5	4	1	1	2	2	2	—	1	—	—	J. v. b.
a	d	t		j	a	n	2	3	án				
1	2	2	2	1	2	2	2	2	—	1	—	—	J. r.
4	4	4	4	4	4	4	4	3	—	3	47	—	
a	d	t		j	a	n	4	3	án				
3	4	4	4	4	4	4	4	3	—	3	33	—	O. i. u.
5	5	5	5	3	3	2	2	1	—	3	—	—	

Sorszám	A tanuló neve	Vallása	Születési hely	A tanuló					
				Magaviseletben	Szorgalomban	Hittanban	Magyar nyelvben	Német nyelvben	
5	Bogoszavlev Vesz.	g. k.	Ó-Kanizsa	2	4	2	4	4	
	Borsos Ferencz	r. k.	"	2	4	4	4	4	
	Bukálovits János	"	"	2	4	5	4	4	
	Deutsch János	izr.	"	m	a	g	a	n	
	Flesch Vilmos	"	Szabadka	3	5	4	4	5	
	Friedländer János	"	Ó-Kanizsa	4	5	4	4	4	
	Hegedüs Bálint	r. k.	"	1	1	1	2	2	
	Király János	"	"	k	i	m	a	r	
	Knezsevity Bozsidár	g. k.	"	2	4	2	4	4	
	Knezsevity Cvetkó	"	"	2	4	2	4	4	
10	Kotzó Árpád	r. k.	Temesvár	1	2	1	1	1	
	Krohn Lenárd	"	N.-Teremia	2	2	3	3	2	
	Posztl Ferencz	"	Csóka	3	4	4	4	2	
	Reichlinger Endre	izr.	Kistelek	2	2	1	2	1	
	Reisinger Sándor	"	Szeged	3	3	2	3	2	
	Richtmann Aladár	"	Ruma	3	3	2	2	1	
	Rómer Miklós	r. k.	Gyertyámos	2	1	2	2	1	
	Schleifer Andor	izr.	Ó-Kanizsa	3	4	3	4	3	
	Szabó Győző	r. k.	Budapest	1	2	2	2	2	
	20	Szecsei Orbán	"	Ó-Kanizsa	2	4	4	4	4
Szilágyi István		"	"	3	4	4	4	2	
Tóth Pál		"	"	3	4	4	4	4	
Zsámboki György		"	"	3	4	4	4	4	

előmenetele

Számítanban	Mértanban	Term. rajzban	Földrajzban	Szabadk. rajzban	Mértani rajzban	Szépirásban	Énekekben	Testgyakorlatban	Latin nyelvben	Írásbeli dolg. külfelakjában	Mulasztott óráinak számából.		Megjegyzés
											igazolt	nem igazolt	
3	3	4	4	3	4	3	4	fm	—	3	5	—	
3	3	3	4	2	2	2	4	3	—	3	3	—	
4	4	4	4	3	2	2	3	3	—	3	21	—	J. v. b.
t	4	4	4	1	4	4	3	3	4	—	38	—	J. v. b.
4	5	5	4	4	4	3	4	4	—	4	41	—	J. v. b.
1	2	1	2	1	1	1	1	2	—	1	—	—	J. r.
a	4	4	4	2	4	3	2	3	—	4	32	—	
4	4	4	4	2	4	2	2	2	—	3	24	—	
1	2	1	1	2	2	2	1	2	3	2	3	—	J. r.
2	2	1	3	2	2	3	2	2	—	3	4	—	
4	4	2	4	5	5	4	3	2	4	5	2	—	J. v. b.
1	2	1	2	2	1	2	1	2	—	2	31	—	J. r.
2	2	4	4	4	3	2	4	4	—	4	43	—	
3	3	1	2	3	3	2	1	3	—	2	43	—	
1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1	—	—	J. r.
4	4	4	4	4	4	3	2	3	—	3	42	—	
3	2	1	2	1	1	1	1	2	—	1	5	—	J. r.
4	3	4	4	3	4	3	3	1	—	3	12	—	
4	3	4	4	4	4	2	2	3	5	4	8	—	L. j. v. b.
4	4	4	4	4	4	4	4	2	—	4	9	—	
3	4	4	4	2	2	3	3	3	—	3	4	—	

III. OSZ-

Sorszám	A tanuló neve	Vallása	Születési hely	A tanuló				
				Magaviseletben	Szorgalomban	Hittanban	Magyar nyelvben	Német nyelvben
	Apró János	r. k.	Ó-Kanizsa	1	2	2	2	2
	Ábrahám Endre	"	"	3	3	4	4	4
	Bata Gyula	"	"	1	2	2	3	3
	Buczó Lajos	"	"	1	1	2	1	1
5	Deutsch József	izr.	"	2	4	4	4	4
	Fehér Károly	r. k.	"	1	3	3	4	3
	Goldschmied Ferencz	izr.	"	2	3	1	2	2
	Kanyó József	r. k.	Török-Kanizsa	2	3	4	4	4
	Lang Károly	"	N.-Teremia	2	4	4	5	4
10	Lichtig Izidor	izr.	Ó-Kanizsa	1	2	1	2	2
	Piacsek János	r. k.	"	2	4	3	3	3
	Prisztai Ferencz	"	"	2	3	2	3	2
	Prohászka István	"	"	2	3	2	2	2
	Prohászka Jenő	"	"	2	3	3	3	2
15	Raffay Kálmán	"	"	1	3	3	4	2
	Raubinger János	"	Zsombolya	2	3	3	5	3
	Weisz Ignácz	izr.	Oroszlámos	2	2	3	2	2

tály.

előmenetele

Számokban	Mértanban	Term. rajzban	Földrajzban	Történelemben	Szabads. rajzban	Mértani rajzban	Szépirásban	Énekben	Tesztgyakorlatban	Latin nyelvben	Írásbeli dolg. kitalálkijátban	Mulasztott óráinak számából		Megjegyzés
												igazolt	nem igazolt	
2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	—	2	—	—	J. r.
3	3	2	3	4	2	1	2	1	2	—	3	15	—	J. r.
3	1	2	2	2	1	1	2	2	2	—	3	107	—	J. r.
1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	—	1	18	—	J. r.
4	3	4	4	4	4	4	4	4	2	—	3	37	—	J. r.
3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	—	3	3	—	J. r.
1	1	1	3	3	4	2	3	1	2	4	2	41	—	J. v. b.
3	2	2	3	4	2	1	2	1	2	—	3	5	—	J. r.
4	4	3	4	4	1	1	1	1	2	—	1	—	—	L. j. v. b.
3	2	1	3	2	2	1	2	2	2	4	2	41	—	J. v. b.
3	2	2	3	4	1	1	1	1	3	5	1	—	—	J. r.
4	2	3	3	4	1	1	2	1	1	—	2	—	—	L. j. v. b.
2	2	2	3	1	4	3	4	4	2	3	3	17	—	J. v. b.
3	2	3	3	1	4	2	4	4	2	4	3	4	—	J. v. b.
3	3	2	3	4	3	2	3	1	2	—	3	3	—	J. v. b.
3	2	1	3	4	3	3	3	3	2	—	3	2	—	J. v. b.
4	4	2	2	2	3	4	1	1	2	—	1	41	—	J. v. b.

VIII.

Statisztikai kimutatás.

A felvételre vonatkozólag:

Felvétetett	az I. osztályba	a II. osztályba	a III. osztályba	összesen
<i>Szám szerint:</i>				
Rendes tanuló	52	22	17	91
Magán-tanuló	—	1	—	1
El. népisk. IV. oszt. végz.	27	—	—	27
El. népisk. V. oszt. végz.	11	—	—	11
El. népisk. VI. oszt. végz.	5	—	—	5
Polgári isk. I. oszt. végzett	9	23	—	32
Polgári isk. II. oszt. végzett	—	—	17	17
Összesen:	52	23	17	92
<i>Illetékesség szerint:</i>				
Helybeli	23	14	13	50
Vidéki	29	9	4	42
Összesen:	52	23	17	92
<i>Vallás szerint:</i>				
Róm. kath.	38	13	13	64
Gör. keleti	3	3	—	6
Izraelita	11	7	4	22
Összesen:	52	23	17	92
<i>Születési év szerint:</i>				
1886-ban született	2	—	—	2
1885 „ „	10	—	—	10
1884 „ „	15	4	—	19
1883 „ „	17	7	2	26

Felvétetett	az I. osztályba	a II. osztályba	a III. osztályba	összesen
1882 „ „	3	6	2	11
1881 „ „	3	5	8	16
1880 „ „	1	1	3	5
1879 „ „	—	—	1	1
1878 „ „	—	—	1	1
1877 „ „	1	—	—	1
Összesen :	52	23	17	92
<i>Nyelvismeret szerint :</i>				
Magyar	30	17	14	61
Magyar, német,	3	—	1	4
Német, magyar	6	2	2	10
Német, magyar, szerb,	3	1	—	4
Szerb, magyar	8	3	—	11
Német	2	—	—	2
Összesen :	52	23	17	92
A tanév elején iratkozott	52	23	17	92
A tanév folyamán kimaradt	9	2	—	11
Létszám a tanév végén	43	21	17	81

IX.

Értesítés az 1896/97. tanévre vonatkozólag.

Polgári iskolánk a jövő tanévben már négy osztálylyal fog megnyilni. A beiratások a jelentkező tanulókra nézve szeptember hó 1-én kezdődnek s tartanak szeptember hó 5-éig bezárólag, naponként délelőtt 8—11 óráig a polg. isk. igazgatói irodájában. Ugyanakkor tartatnak az I. osztályba lépők felvételi vizsgálatai, a melyek díjmentesek.

Egyéb felvételi, esetleg javító- és pótvizsgálatok szeptember hó 7-én délelőtt 8—11 és délután 2—5 óráig fognak tartatni és díjmentesek. A rendszeres tanítások pedig szeptember hó 9-én az ünnepélyes „Veni sancte“ után, az iskolai fegyelmi és rendtartási szabályok felolvasása és kellő megmagyarázásával kezdődnek.

A tanulók és a felvétel feltételei.

1. §.

Az intézet növendékei rendes vagy magántanulók.

2. §.

A rendes tanulók felvétele szeptember hó fentjelzett napjain történik. A felvételre kitűzött utolsó nap után 10 napig csak igazolandó alapos okoknál fogva veszi fel a tanulókat az igazgató, azontul rendkívüli esetekben a tanító-testület ajánlatára csakis iskolaszéki, illetve tanfelügyelői engedélylyel. Utólagos felvételek csak tanfelügyelői engedélylyel történhetnek, ha az illetők az időközben elhaladott tanulmányok ismeretét szóbeli díjmentes vizsgán igazolják.

A felvétel feltételei.

4. §.

1. Az iskolai év a polgári iskolában szeptember 1. napján kezdődik s tart a következő év június hava végéig.

2. A polgáriskola első osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet be:

a) a ki legalább életének 9. évét betöltötte;

b) kinek az elemi- (nép) iskola negyedik osztály számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ebbeli ismereteit e végre elrendelt felvételi vizsgálat után igazolja.

3. A polgári iskolába lépő tanuló, bármely nemzetiséghez tartozik, köteles a magyar nyelvet is tudni annyira, hogy a törvény által ezen iskolában elrendelt magyar nyelvi oktatásban fennakadás nélkül részt vehessen.

4. A polgári iskola hármely osztályába bevétetik

minden oly tanuló, a ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és azon osztályban megkívánható előkészültségről vizsgálat után bizonyóságot tesz.

5. A középiskolából a polgári iskolába átlépni kívánó tanuló felvétetik:

a) elsőrendű bizonyítványa alapján;

b) másodrendű bizonyítványa alapján, ha az illető tanuló gymnáziumban latin vagy görög nyelvből, reáliskolában francia nyelvből kapott elégtelen osztályzatot, de a többi tantárgyakból legalább elégséges érdemjegye van.

A mennyiben azonban a középiskolák és a polgári iskola tantervei között lényeges eltérések vannak, melyek az átlépés alkalmával figyelmen kívül nem hagyhatók, azért a középiskolából polgári iskolába átlépő tanuló a polgári iskola megelőző osztályaiban előforduló azon tananyagból, melyet a középiskolában nem tanult és mely a polgári iskola későbbi osztályaiban nem fog pótoltatni, felvételi vizsgálatra köteleztetik.

Ha a tanuló ezen felvételi vizsgálatnak azonnal való letehetésére nincs előkészülve, akkor neki elkészülés céljából az évi osztályvizsgálat idejéig terjedő határidő engedélyeztetik; osztályvizsgálatra azonban ily tanuló csak a felvételi vizsgálat előzetes sikeres letétele után bocsáttatik.

6. Oly tanuló, a ki a középiskolában az 5. alatti b) pontban említett tantárgyakat leszámítva, egy vagy legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, szintén felvehető a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába, ha az 5. pont 4-ik kikezdé-

sében említett tantervi különbözetből teendő vizsgálaton kívül azon tantárgyakból, melyekből elégtelen osztályzata van, a polgári iskolában a felvételt megelőzőleg sikeres felvételi vizsgát tesz.

Ezen esetben azonban a felvételi vizsgálatra bocsátáshoz a kir. Tanfelügyelő engedélye szükséges.

Ezen vizsgálat a polgári iskola szempontjából ejtve meg, a középiskolában nyert elégtelen érdemjegy javítását nem vonja maga után, miért is a középiskolai bizonyítványra nem a szokásos javító záradék, hanem a hátulsó lapjára az engedély, tantárgyak és felvételi vizsgálat eredményének idézésével csak a felvételi záradék vezetetik.

7. Oly tanuló, ki a középiskola valamely osztályát eredménytelenül ismételte s ennél fogva tanulmányait a középiskolában nem folytathatja, a polgári iskolában az ismételt osztálynak megfelelő, sőt a mennyiben osztályzat tekintetében az 5 alatti b) pont vagy a 6-ik pontban támasztott feltételeknek megfelel, a következő felső osztályba is felvehető.

4. §.

A felvételnél megkívánatik a növendékek szülőjének, gyámjának vagy ezek helyettesének jelenléte. Azon szülők vagy gyámok, a kik nem a tanintézet székhelyén laknak, gyermekük vagy gyámoltjuk felvételekor kötelesek olyan alkalmas helyben lakó helyettest bejelenteni, a kire a házi felügyeletet illető kötelezettségeiket átruházták s a ki a tanintézet közléseit az ő nevükben elfogadja és foganatosítja. — Az e tekintetben beállt változást a szülők vagy

gyámok kötelesek az igazgatóval tudatni, mint viszont az igazgató is köteles az illető szülőket vagy gyámokat figyelmeztetni arra, ha változást vagy intézkedést lát szükségesnek.

5. §.

A beírást az összes tanulókra nézve az igazgató teljesíti, akinek akadályoztatása esetén az általa kijelölt helyetes eszközli.

6. §.

A felvételre jelentkezőknek kivétel nélkül magukkal kell hozniok, keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt. Az első osztályba lépők, vagy a más iskolából jövők oltási, illetve újraoltási s a megelőző évben végzett tanulmányokról hiteles iskolai bizonyítványt tartoznak felmutatni. Továbbá tartozik minden növendék az arra illetékes orvos által díjmentesen kiállított bélyegmentes bizonyítvánnyal igazolni, hogy trachomamentes.

7. §.

A tanintézetbe felvett tanuló beiratkozása által aláveti magát az intézet rendszabályainak úgy, hogy ezek alól őt a szülők s ezek helyettesei sem menthetik fel.

8. §.

Szegénységüket szegénységi illetve hatósági

bizonyítvánnyal igazolni tudók tankönyvekkel és taneszközökkel fognak eláttatni az iskolafentartó által.

Azon tanulók részére, kik a gymnázium illetve, a reáliskola megfelelő osztályába akarnak átlépni, a latin nyelv polgári iskolánk I. osztályától, illetve a francia nyelv polg. iskolánk III. osztályától kezdve taníttatik. E rendkívüli tantárgyak viszonylagos kötelezettséggel a tanítási rendes órákon kívül azon növendékeknek taníttatnak, kik az iskolai év elején vagy a maguk jószántából, vagy szüleik rendeletéből ennek tanulására vállalkoztak.

A kik az év elején a latin, vagy a francia nyelv tanulására vállalkoztak s az így alakult osztály kedvéért e rendkívüli tantárgy tanítása elrendeltetett és megkezdett, azok e tárgy szorgalmas tanulására épen úgy köteleztetnek, mint a rendes tárgyak tanulására.

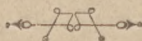
A tanulók előmenetelének megbirálása.

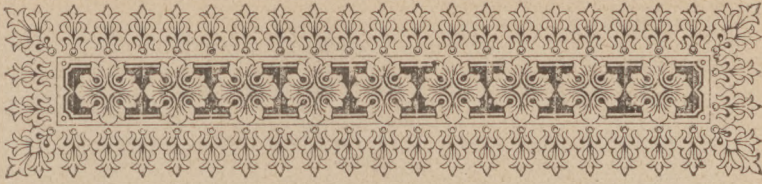
22. §.

A szülők évközben kétszer (Karácsonkor, Husvétkor) értesítő, a tanév végén pedig díjmentesen kiállított bizonyítvány által, tudósíttatnak a növendékek magaviseletéről, szorgalmáról és az egyes tantárgyakban tanúsított előmeneteléről. — Mind-egyik tanuló köteles ezen neki átadott értesítőt atyjának vagy helyettesének átadni, ki azt a kitűzött helyen nevének aláírása által láttamozza. Az így aláírt értesítőt a növendék tartozik 14 nap alatt

saját osztályfőnökének visszaadni. — Ezenkívül a növendék következetes hanyagságáról, a szülők, vagy ezek helyettesei, a tanító-testület megállapodásából folyólag írásban értesítetnek.

Vidéki szülők, gyermekeik elhelyezése iránt teljes bizalommal fordulhatnak az igazgatósághoz.

X.

Igazgatói jelentés.

(Felolvasatott a június hó 27-én tartott évzdró ünnepélyen.)

Az iskolai év megkezdése és a beiratások. Községi polg. iskolánk az elmúlt 1895/96. tanévvel fennállásának 3-ik évét fejezte be, a melynek lefolyását a következőkben van szerencsém ismertetni.

A tanév 1895. évi szeptember hó 2-án a beiratásokkal vette kezdetét, melyek 6-áig naponként délelőtt 8—11 és délután 3—6 óráig a polg. isk. igazgatói irodájában általam eszközöltettek. Ez idő alatt a három osztályba összesen 78 tanuló iratkozott, kiknek száma részben iskolaszéki, részben kir. tanfelügyelői engedély alpján szeptember hó 24-ig 93-ra emelkedett. Még később a kir tanfelügyelőségnek 1320/896. sz. engedélye folytán 2 magántanuló iratkozott be s így a beirottak száma elérte a 95-öt. E 95 tanuló közül 91 rendes és 4 magántanuló volt, osztályonként a következő megosztással: az I.

oszt.-ban volt 52 rendes tanuló, a II. oszt.-ban volt 22 rendes és 1 magántanuló, a III. oszt.-ban 17 rendes tanuló. Egy növendék a II. és III. kettő pedig az V. és VI. oszt.-ba iratkozott, mint magántanuló, tanfelügyelőségi engedély alapján.

Ezen felsorolt számadatokat a múlt évekkel összehasonlítva kitűnik, hogy az I. osztály tanulóinak száma 6-tal s a II. osztály tanulóinak száma 2-vel emelkedett.

A beiratások után, szeptember hó 6 és 7-én tartattak meg a javító vizsgálatok, mely alkalommal kilencz első osztályu növendék közül 4 osztályismérlésre utasított, 5 a II. oszt.-ba és két II. osztályu tanuló a III. oszt.-ba vétetett fel. Egy első oszt. magántanuló pedig osztályismérlésre utasított.

A rendszeres tanítások az ünnepélyes „Veni Sancte“ továbbá az iskolai fegyelmi szabályoknak felolvasása és kellő megmagyarázása után szeptember hó 9-én vették kezdetüket.

Változás a tanulók létszámában. A beiratkozott 96 tanuló közül részint betegség, részint a szülőknek más helyre való költözése, részint egyéb figyelemre méltó okoknál fogva, — de mindig a szülőknek személyesen vagy írásosan történt előzetes jelentése után, — az I. oszt.-beliek közül ki maradt 9, a II. oszt.-beliek közül 1, tehát összesen 10 növendék.

A tanuók magaviselete és előmenetele. A tanulók jó magaviseletének előmozdítása és tanulásbeli előhaladásának minél magasabb fokra való eme-

lése úgy az iskolában mint az iskolán kívül a tanári kar minden egyes tagjának legbuzgóbb feladata volt. Hogy az I. oszt. előhaladása nem felelt meg a tanári kar várakozásának, tehát nincsen arányban a tanításra fordított idővel és munka nagyságával, könnyen belátható azok előtt, a kik valaha tanítással foglalkoztak. Elég lesz itt felemlitenem, hogy I. osztályunk növendékei 14 különböző iskolából annyi-féle előkészültséggel vétettek fel s ezek között 17 idegen ajku volt, a kik magyarul egyáltalán nem vagy csak keveset tudtak. Hogy az ilyenén összeverődött osztály a tanárok munkáját rendkívül megnehezíti és az osztály kellő előképzettséggel bíró növendékeinek tanulásbeli előhaladását nagy mértékben akadályozza, az természetes dolog. E sajnos körülmény arra indította a tanári kart, hogy törvényadta jogával élve felvételi vizsgát fog tétetni az I. oszt.-ba lépő azon növendékekkel, a kik idegen ajkuak és a kik gyenge el. isk. bizonyítvánnyal bírnak, nehogy az ilyeneknek jóhiszemű felvétele által a többi, leginkább helybeli növendék, előhaladása megakadályoztassék.

A II. és III osztály előhaladása és mind a három osztály növendékeinek magaviselete általában kielégítőnek mondható.

Egészségügy. E tekintetben a tanéven át úgy a tanári testületet, mint a tanulókat illetőleg elég szerencsések voltunk, mert súlyosabb és tömegesebb betegségek nem zavarták a tanulás folytonosságát. Kisebb mérvű trachomában szenvedett 9 növendékünket dr. Roxer Gyula és dr. Schuller Gábor közs. orvosok gyógykezelték.

Ha néhány esetben a tanárok egyike — másika elfogadható oknál fogva a tanításban akadályozva volt, helyettesítésről kartársi kötelességérzettel minden alkalommal gondoskodtunk.

Vallásügy. Minden tanuló rendszeren részt vett saját felekezete isteni tiszteletén s a hitoktatásban saját lelkésze által részesült, a mennyiben a vallás-tanításnak osztályok szerint való felosztása és terjedelmének meghatározása a népokt. törvények értelmében a felekezeti hatóságok jogkörébe tartozik.

Egyéb tantárgyak tanítása. A vallástanon kívül minden egyéb tárgyat intézetünk választott tanárai tanították. Az egyes osztályokban rendszeren vezetett osztálykönyvek azok beléletét mindenben hiven visszatükrözik.

Hogy a szülők gyermekeik magaviseletéről és előhaladásáról mindig kellően tájékozva legyenek, arról az évharmadonként kiadott értesítőben gondoskodtunk, sőt a következetesen hanyag tanulók szülőit többször is értesítettük.

Segélyezés és jutalmazás. Mint minden évben, úgy az idén is a teljesen szegény tanulók a község részéről tankönyvsegélyezésben, továbbá a szorgalmuk és magaviseletük által kiválóbb tanulók jutalmazásban részesültek. Tankönyvsegélyezésben részesült 28 tanuló. Jutalmat nyert 14 tanuló.

A testület június hó 24-én tartott záróértekezletén a következőknek ítélte oda a jutalmakat: Buczó Lajos III. oszt. növ. az intézet legjobb tanulója, a Dr. Roxer Gyula és neje szül. Korossy Janka által tett 200 kor. jutalomdíj-alap kamatjait 10 kor.

és Kölcsey Ferencz „Válogatott szónoki művei“-t kapta jutalmul; Apró István III. oszt. növ. Szterényi-Hugó „Természettudományi olvasmányok“ czimű művét és Lichtig Izidor III. oszt. növ. Verne Gyula „Utazás a Holdba“ czimű művét. A II. oszt. tanulói közül Römer Miklósnak „Hatszász magyar nemzeti dal“; Hegedüs Bálintnak Verne Gyula „A rejtelmes sziget“, Kotzó Árpádnak Petőfi Sándor „Költeményeit“; Reichlinger Endrének Jókai Mór „Kis Dekameron“ és Szabó Győzőnek Verne Gyula „Három orosz és három angol kalandjai“ czimű műve íteltett oda jutalmul. Az I. oszt. növendékek közül: Popovits Dusán, Edmundo De Amicis „Sziv“; Törtelyi István Szvift Jonathán „Gulliver utazásai“ és Menning Miklós Defoe „Robinson Crusoe“ czimű művét kapta jutalmul.

A fent említett nemesczélú alapítványon kívül pénzbeli jutalomként ott szerepel még ifj. Mihályi Sándor közs. I. jegyzőnek, e lelkes igaz tanügybarát-nak 5 frotos adománya, mely a tanári karnak egybehangzó véleménye alapján a következőknek íteltett oda: Lang Károly III. oszt. valamint Feisthammel Ferencz I. oszt. növendékek a rajzban, Weisz Ignátz III. oszt. tanuló a szépírásban, Richtmann Aladár II. oszt. tanuló az énekben és Popovits Dusán I. oszt. növendék a latin nyelvben tanusított kiváló szorgalmukért jutalomként 1—1 frtot kaptak.

Fogadják e nemes szivü adakozók a tanári testületnek leghálásabb köszönetét.

Felügyelet. Iskolánk felett a főfelügyeletet Bács-megye kir. Tanfelügyelőség gyakorolja, melynek ke-

belében annyiból történt változás, hogy a nmélt. vall. és közokt. m. kir. miniszter egy második segédtanfelügyelői állást szervezett, melyre a szegedi tanítóképző-intézetnek egyik buzgó tanárát Kurucz Gyulát nevezte ki. Legyen üdvözölve e helyen s adja a Mindenható áldása kísérje munkásságát!

Községi iskolaszékünkben is változás állott be, a mennyiben a közs. Képviselő-testület 1895. évi aug. hó 30. és szept. hó 3-án folytatólag tartott gyűlésén 250. sz. határozatával az iskolaszéket újból három évi időtartamra megalakította. Mielőtt új iskolaszékünket e helyen üdvözölném, legkellemesebb kötelességemet teljesítem, a midőn a tanári kar s fiatal intézetünk nevében a távozott isk. széknek, annak buzgó tisztviselőinek, hálás köszönetünket kifejezem.

A hogyan iskolánk ez idő szerint felszerelésében, fejlettségében áll, az egyedül volt buzgó iskolaszékünk áldásos működésének eredménye.

Fiatal intézetünk a legtöbb tekintetben még mind ez ideig a kezdet nehézségeivel kénytelen küzdeni, a mennyiben elhelyezése ez évben sem felelt meg a legszerényebb kívánalmaknak sem, sőt a mi igazán elszomorító, a közel jövőben erre nincs is kilátásunk. Szébb hivatás nem várhat egy iskolaszékre, mint egy intézet életében ily fontos kérdésnek mielőbbi sikeres megoldása. Annak reményében üdvözöljük új iskolaszékünket, hogy ezt tekinti legszorgosabb kötelességének.

A mi az intézetnek a III. oszt. megnyitásával járó taneszköz szükségletét illeti, sajnálattal kell jelentenem, hogy mindazoknak e tanévben teljes hi-

jával voltunk, daczára annak, hogy ezek beszerzése iránt tett előterjesztésünket az iskolaszék elfogadta s községünk képviselő-testülete az 1895/96. isk. év szükségleteire előírányozta.

E sajnós körülmény a tanítás menetét egész éven át képzelhető nagy mértékben zavarta.

Tantestület. Tantestületünk beléletében örvendetes változás állott be ez évben, a mennyiben a III. oszt. megnyitásával szükségessé vált két tanári állás betöltetett.

A nyelvtudományi tanszékre More Sándor okl. középiskolai, a rajz és zene tanszékére pedig Ugray György okl. polg. isk. tanár választatott meg.

Egy évi együttlét után örömmel mondhatom, hogy Ó-Kanizsának nemcsak oktatásügye hanem a társadalma is helyüket minden alkalommal megálló, tevékeny, kötelességtudó és teljesítő egyéneket nyert bennük.

Isten hozta körünkbe és adja, hogy azon önzetlen tisztelet, kartársi szeretet s vállvetett munkásság a mely tanító-testületünkben eddig honolt, általuk csak erősödjék, mert az együttes sikeres munkáságnak ezek alapfeltételei.

Értekezletek. A tantestület az év folyamán belügyeinek elintézése czéljából havonként értekezletet tartott, mely értekezleteken különösen a tantárgyak elosztása, a tananyag felosztása, a használandó tankönyvek és a beszerzendő taneszközök jegyzéke, az órarend összeállítása, a tanulók magaviseletének és tanulásbeli előmenetelének megbirálása, mulasztásainak jegyzése stb. került szóba. Az érte-

kezletekről felvett jegyzőkönyvek tudomásvétel végett és jóváhagyás céljából az iskolaszék útján a kir. Tanfelügyelőséghez felterjesztettek.

Könyvtár. Az ifjusági könyvtár részére 30 frt értékben 22 drb. ifjusági irat szereztetett be.

Vizsgálatok. Iskolai évünk befejezésével az évzáró vizsgálatok a tanári kar javaslatára a következő sorrendben tartattak: június 20-án délután 5 órától megtartott a tornavizsga a nagyvendéglő termében; június 22. és 23-án a magánvizsgálatok; június 23-án a róm. kath., a gör. kel. és az izraelita vallásúak hittani vizsgálatai: június 25-én a I., 26-án a II. oszt. és 27-én a III. oszt. vizsgálatai délelőtt 8 órától. Ezeket követte június hó 29-én a záró ünnepély.

A vizsgálatokra a következő iskolaszéki tagok küldettek ki: az I. oszt. vizsgájára az isk. szék tagjai közül főtiszt. Kovácvits Pál, Herz Ede, Csuka Sándor, Popovits György, Bognár György és Bata Miklós; a II. oszt. vizsgájára főtiszt. Dr. Rosenberg Ede, Dr Király Sándor, Tukats Miklós, Laczkó János, Szilágyi György és Nagy János; a III. oszt. vizsgájára pedig főtiszt. Márton Mátyás, Dr. Roxer Gyula, ifj. Mihályi Sándor, Stábel József és Apró János küldettek ki, mint vizsgáló bizottsági tagok.

Jelentésem befejezéseül Isten áldását kérem munkánkra. Adja bölcs Mindenhatónk, hogy volt növendékeink, a szülőknek hálás gyermekeivé, községünknek és drága hazánknak hasznavehető polgáiraivá legyenek!

Az igazgatói jelentés pótlásául :

Ünnepélyek. Intézetünk tanulóival a tanév folyamán két hazafias ünnepélyt tartottunk. Az elsőt márczius 15-ikén, a magyar szabadság évforduló nagy napján. Az ifjusági énekkar Ugray György kartársunk vezetése alatt a „Szózat“-ot, „Talpra magyar“-t és „Hymnus“-t énekelte, Kocsis Samu kartársunk pedig a nap történelmi nevezetességét magyarázta meg lelkes szavakban növendékeinknek. Hazafias költeményeket szavaltak Kotzó Árpád és Tóth Pál II. oszt. tanulók. A második ünnepet édes magyar hazánk ezeréves fennállásának emlékére május hó 9-ikén tartottuk a görög keleti és az izraelita népiskola tanító-testületével és tanuló-ifjuságával együttesen a nagyvendéglő dísztermében.

Ünnepélyünkön, mely mind a három felekezet részéről hálaadó isteni tisztelettel kezdődött, kartársaink közül közreműködtek: Kocsis Samu ünnepi értekezéssel, mely ez évi értesítőnket vezeti be, Katona Sándor és More Sándor. Intézetünk növendékei közül: Kanyó József, Prohászka István, Raffay Kálmán, Prohászka Jenő és Goldschmied Ferencz III. oszt., Hegedüs Bálint, Reichlinger Endre, Posztl Ferencz és Kotzó Árpád II. oszt., Ifkovits Kálmán, Törtelyi István, Mátyus Sándor és Popovits Dusán I. oszt. tanulók. Az ifjusági énekkar a „Hymnus“-t, „Tied vagyok, tied hazám“ és a „Szózat“-ot énekelte.

A tanári kar nem a kötelesség szavára, de hivatása tudatában hazafias érzésétől vezérelve lankadást nem ismerő buzgalommal működött ez ünnepélyünknek a dicső alkalomhoz méltó sikere érdekében.

S fáradozásaink jutalma nem maradt el. Ott láttuk ünnepélyünkön a díszes nagy közönség sorában az összes helybeli tanuló-ifjúságot tanítóik vezetése alatt, ott községünk érdemes előljáróságával, — mely az ünnep költségeinek fedezésére hazafias kötelességérzettel munkált közre — a helyi egyesületeket.

És láttunk még egyet. Láttuk a gyermek szivek és ajkak közvetlen megnyilatkozásában azt a rajongó szeretetet, mellyel közös szülő Anyánkat, a sokat szenvedett, de ezer év után is dicső magyar hazát, mindnyájan átöleljük. Láttuk, hogy a hazaszeretet csirája, melynek ápolása vegyes ajku és nemzetiségű növendékeink szívében mindig első és legszentebb kötelességünk, — örömteljes jövővel biztat. Ez a tudat pedig a magyar tanító legszebb jutalma.

*) Értesítőnk kinyomatása után, június hó 30-án, azon nem várt kitüntetésben részesültünk, hogy Ő Méltósága, Dr. Vojnits István, vármegyénk köztiszteletben és szeretetben álló főispánja, Ó-Kanizsa nagyközségének meglátogatásán alkalmából, polg. iskolánkat is felkereste. Megtekintette tanhelyiségeinket, taneszköz-gyűjteményünket és könyvtárunkat. Intézetünkben való tartózkodásának legtöbb idejét a vizsgák alkalmából rendezett rajzkiállításnak szentelte. Távozása előtt Ő Méltósága, valamint Tek. Bezerédy István ur, földbirtokos, 10—10, összesen 20 frtot adott át az igazgatónak jó magaviseletű és szorgalmas tanulóknak jutalmazására. A tanári kar ez összeget az országos kiállításra készülő tanulóknak segélyezésére fogja fordítani.

Fogadják ezért, valamint iskolánk összes barátjai és jóakarói, leghálásabb köszönetünket.

